

LOKALNI PROGRAM KULTURE

OBČINE PREBOLD 2024-2028

Marec 2023

VSEBINA

1. UVOD	3
2. KULTURNA TRADICIJA.....	3
2.1 ZGODOVINSKI PREGLED KULTURNEGA USTVARJANJA NA OBMOČJU . 4	
OBČINE PREBOLD.....	4
2.1.1 Ustvarjalnost po društvih in zavodih.....	4
2.1.2 Literarna ustvarjalnost občanov	4
2.1.3 Tradicionalne kulturne prireditve.....	5
2.1.4 Tradicionalne etnološke prireditve.....	5
2.2 NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA	6
2.2.1 Kulturna dediščina.....	6
3. JAVNI INTERES NA PODROČJU KULTURE	6
3.1 LJUBITELJESKE DEJAVNOSTI.....	6
3.2 VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE	7
3.3 ZAVODI NA PODROČJU KULTURE V OBČINI PREBOLD.....	7
3.3.1. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.....	7
3.3.2 Glasbena šola Risto Savin Žalec – oddelek Prebold	11
3.3.3 Medobčinska splošna knjižnica Žalec, Občinska knjižnica Prebold.....	12
3.3.4 Šola Prebold (osnovna šola in vrtec).....	20
Vrtec Prebold.....	21
4. VIZIJA TER CILJI IN UKREPI LOKALNEGA PROGRAMA ZA KULTURO V	
OBČINI PREBOLD	21
4.1 OHRANJANJE IN RAZVOJ SLOVENSKEGA JEZIKA	21
4.2 ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI KULTURNIH DOBRIN IN POGOJEV ZA	
USTVARJALNOST.....	22
4.3 NEPOSREDNA PODPORA USTVARJALCEM IN PROJEKTOM NA	
PODROČJU LJUBITELJSKIH KULTURNIH DEJAVNOSTI	22
4.4 VKLJUČEVANJE KULTURNE VZGOJE NA VSE RAVNI IZOBRAŽEVALNIH	
PROCESOV	23
4.5 SPODBUJANJE KULTURNE RAZNOLIKOSTI.....	23
4.6 SPODBUJANJE KULTURNIH PROJEKTOV ZA DVIG KVALITETE	24
ŽIVLJENJA IN POVEČANJE SOCIALNE KOHEZIVNOSTI	24
4.7 AKTIVNO SODELOVANJE MED KULTURO IN GOSPODARSTVOM	24
4.8 INFORMATIZACIJA V KULTURI	25
4.9 PREDSTAVLJANJE IN OHRANJANJE NARAVNE IN KULTURNE	
DEDIŠČINE	25
5. CILJNE USMERITVE KULTURE V NASLEDNJEM PROGRAMSKEM OBDOBJU	
.....	25
6. JAVNA KULTURNA INFRASTRUKTURA V OBČINI PREBOLD.....	27
PREGLED OBJEKTOV IN PROSTOROV (ki so v rabi kot infrastruktura za potrebe	
kulturnih dejavnosti)	27
7.1 SREDSTVA ZA DELOVANJE KULTURE	28
7.1.1 Pregled financiranja kulture v letih 2018-2022.....	28
7.1.2 Planirane investicije:	29

1. UVOD

Lokalni program kulture občine Prebold je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike, ki izhaja iz doseženega položaja kulture v občini in s katerim se ugotovi vloga kulture v razvoju občine ter javni interes zanjo. Lokalni program za kulturo opredeli prioritete, cilje in ukrepe za doseg ciljev ter določi kazalce za merjenje doseganja postavljenih ciljev. Sprejema se za obdobje petih let, za obdobje od leta 2024 do leta 2028.

Dokument izhaja iz zgodovinskega položaja in razvoja kulture na tem območju, upošteva njene prednosti in slabosti ter zagotavlja pogoje za ohranjanje in razvoj kulture in njenih lokalnih posebnosti glede na nevarnosti in priložnosti, s katerimi se bo v naslednjem obdobju ta soočala. Hkrati opredeljuje načine in možnosti za dvig kulturne ustvarjalnosti, za večanje dostopnosti kulturnih dobrin in ustvarjanja ter pogoje za spodbujanje kulturne raznolikosti.

Lokalni program za kulturo predvidi tudi usmeritve na področju investicij ter pravne, finančne in organizacijske usmeritve, ki so potrebne za njegovo uresničitev.

Z osnutkom nacionalnega programa za kulturo je skrb za ohranjanje in razvoj kulture izkazana na ravni države. Lokalne skupnosti pa na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18, 3/22 in 105/22) zagotavljajo javne kulturne dobrine na področjih urejenih s posebnimi zakoni (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost) ter podpirajo ljubiteljske kulturne dejavnosti, ki jih opredelijo v lokalnem programu kulture.

2. KULTURNA TRADICIJA

Kultura ima v Preboldu in okolici izjemen pomen, saj se je identiteta občanov od vsega začetka potrjevala prav skozi kulturo. Le-ta pa je imela dvojno funkcijo: ustvarjala je samosvojost in odpornost do različnih gospodarskih in političnih sistemov, hkrati pa je bila trdna podlaga za duhovni in materialni napredek Preboldčanov ter omogočala nastajanje visokih umetnostnih form. Razcvet vseh kulturnih oblik je ustvarilo široko kulturno gibanje, ki podčrtava tudi notranje razlike. Tradicionalna področja, kot so gledališče in različne oblike glasbene dejavnosti so se v zadnjih letih razvile do ravni, ki je skoraj povsem primerljiva s standardi v večjih in bogatejših okoljih.

V preboldsko kulturo so že vgrajene vse tiste prvine, ki jih poudarjajo vsa druga moderna okolja: svoboda izražanja in ustvarjanja, kulturni pluralizem, razvit sistem varovanja lastne identitete in kulturne dediščine. Na tej stopnji razvitosti se občinska kultura danes samozavestno odpira v prihodnost in v na novo nastajajočem skupnem prostoru vidi možnost in izziv za lastno ustvarjalnost ter varovanje svojih posebnosti.

V Sloveniji že stoletja velja, da se pomen kraja meri tudi z dejavnostjo lokalnega kulturnega društva. Splošna ocena je, da so kulturna društva v zgodovini bistveno prispevala k razvoju narodne zavesti in da so nepogrešljiv dejavnik povezovanja ljudi v slehernem okolju. Vse to se ne dogaja samo od sebe, ampak zahvaljujoč nesebičnemu razdajanju velikega števila kulturnih društev in ustvarjalcev, ki jih žene poslanstvo plemenitenja medčloveških odnosov v skupnosti: lepo zapeta pesem, obujen ljudski običaj, literarna stvaritev, izrazni ples itd. so tudi sporočila o

višji kakovosti skupnega življenja. Množično kulturno udejstvovanje od mladih nog do pozne starosti je postalo zaščitni znak za občino Prebold.

2.1 ZGODOVINSKI PREGLED KULTURNEGA USTVARJANJA NA OBMOČJU OBČINE PREBOLD

2.1.1 Ustvarjalnost po društvih in zavodih

ORGANIZACIJA	ŠTEVILO ČLANOV	LETO USTANOVITVE	POROČJE DELA SKOZI ČAS
KUD Svoboda Prebold		1904	knjižničarstvo
	71	1910	Igralstvo, lutkarstvo in kino dejavnost
		1920	moški pevski zbor
	44	2000	občinska noša – ohranjanje občinske noše, sodelovanje na prireditvah. Likovna sekcija in recitatorska skupina (ustvarjalne delavnice in sodelovanje na prireditvah)
KD Marija Reka	79	2002	Etnologija, ljudsko petje in dramska sekcija
KD Šešče	52	1996	
	18	1997	ročna dela
	25	2023	igralstvo lutkarstvo
KD Šmrkl	14	2010	glasba
Pihalni orkester	40	1926	glasba
KD Anton Schwab	82	2012	zborovsko petje in etnologija
Društvo podež. žena		2000	etnologija
Prijatelji 6 še	19	2007	ljudsko petje
Zgod. narod. društvo	74	2004	muzejska dejavnost
PGD Matke	6	1933	občasno igranje
PGD Sv. Lovrenc	130	1918	
	15	1970	recitatorska skupina
	62	1999	mladi recitatorji, občasno igranje in etnologija
PGD Kaplja vas	108	1910	občasno igranje in etnologija
TD Prebold	23	2012	Etnologija, sodelovanje pri prireditvah, kmečka tržnica
Medobčinska splošna knjižnica Žalec		2002	knjižničarstvo
Šola Prebold	509	1999	Petje, glasba, igranje in knjižničarstvo
Glasbena šola Žalec	60		glasba

2.1.2 Literarna ustvarjalnost občanov

Literarna dejavnosti je v Občini Preboldu zelo pomemben kulturni dejavnik saj je na tem področju delovalo in še deluje veliko število naših občanov in rojakov:

Janko Kač – pisatelj; **Ervin Fritz** – pesnik, pisatelj, dramaturg; **Sonja Porle** – pisateljica, esejistka; mag. **Branko Goropevšek** – zgodovinar, pisatelj; **Drago Kumer**; **Marija Kumer**; **Ivan Dolinar**- zgodovinar; **Anica Skok**; **Lidija Artelj**; mag. **Marko Repnik**; **Marko Zelič**; **Anica Trivan**, **Marjan Kukovec** – pisatelj, **Janko Petrovec**, **Marija Petrovec**, **Brigita Petek**.

2.1.3 Tradicionalne kulturne prireditve

PRIREDITEV	LETO PRIČETKA	ZADNJE LETO	ORGANIZATOR
Proslava 8. februar	2001	2024	Občina Prebold
Simpozij o slovenski ljudski pesmi	2001	2015	Prijatelji 6-še
Koncert z namenom	2010	2023	KD Anton Schwab
Pozdrav pomladi	2006	2023	Šola Prebold
Dobrodelni koncert	2006	2019	Šola Prebold
Božično novoletni koncert	1998	2023	Pihalni orkester
Žur pod Žvajgo	2013	2022	TD Prebold
Rock Žur Šešče	2015	2024	KUD Šmrkl
Otroški in odrasli abonma	2005/2002	2023	KUD Svoboda
Letni koncert pihalnega orkestra Prebold	2009	2023	Pihalni orkester
Letni koncert MoPZ	1998	2023	MoPZ KD Anton Schwab
Komemoracija	2012	2023	Občina Prebold
Proslava ob občinskem prazniku	2012	2023	Občina Prebold
Troboj društev	2015	2023	ŠD Marija Reka
Pozdrav mladosti	2012	2023	KUD Svoboda
Koncert Pihalnega orkestra in Glasbene šole Žalec ob 8. marcu	2015	2023	Pihalni orkester in Glasbena šola Žalec

2.1.4 Tradicionalne etnološke prireditve

PRIREDITEV	LETO PRIČETKA	ZADNJE LETO	ORGANIZATOR
Tekma koscev in grabljic	1980	2022	PGD Sv. Lovrenc
Ta stare brizgalne	2003	2022	PGD Kaplja vas
Pod Reško planino veselo živimo	1996	2023	KD Marija Reka
Naš kraj lep in urejen	2002	2023	TD Prebold
Miklavževanje	2014	2023	KD Anton Schwab
Veseli december na tržnici	2006	2023	KUD Svoboda
Nocoj bo pa en lep večer	2012	2023	Prijatelji 6-še
Festival potic	2003	2023	TD Prebold
Pohod po Grajskih poteh	2004	2023	ZND Prebold
Festival klekljane čipke	2017	2023	KPD Šešče
Prireditev ob krajevnem prazniku Šešč	2015	2023	KPD Šešče
Noč čarovnic	2012	2023	TD Prebold

Kmečka tržnica	2013	2023	TD Prebold
----------------	------	------	------------

2.2 NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA

Poglavje o vlogi kulturne dediščine dokazuje, da ima kultura v tem okolju globoke korenine in da uživa veliko podporo tako na ravni lokalnih oblasti kot civilne družbe.

Po Zakonu o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 in 78/23) in drugih mednarodnih pogodbah sodijo v to področje območja in kompleksi, grajeni in drugače oblikovani objekti, predmeti ali skupine predmetov oz. ohranjena materializirana dela kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru, katerih varstvo je zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnega in civilizacijskega pomena v javnem interesu.

2.2.1 Kulturna dediščina

Tabelarični pregled objektov, znamenj in ostalega je v prilogi, povzet je po seznamu na Ministrstvu za kulturo in Atlasu okolja. (Priloga 1).

3. JAVNI INTERES NA PODROČJU KULTURE

Poglavje opredeli področja kulture, kjer se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine. Lokalni program kulture opredeljuje javni interes za kulturo, ki temelji na zagotavljanju kulturnih dobrin kot javnih dobrin z načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem javne kulturne infrastrukture in z zagotavljanjem pogojev za kulturno ustvarjalnost.

Lokalni program kulture določa področja, ki jih občina opredeljuje kot javno dobrino, ki jo bo zagotavljala občanom.

3.1 LJUBITELJESKE DEJAVNOSTI

V javni interes na področju ljubiteljskih dejavnosti spadajo:

- dogovorjene dejavnosti društev, skupin in ostalih organizacij, ki delujejo na področjih kulture,
- zagotavljanje infrastrukturnih in tehničnih pogojev za izvajanje kulturne dejavnosti,
- izobraževanje,
- informatizacija,
- raziskovanje
- podporni projekti.

Društva in organizacije skrbijo, da kulturna ustvarjalnost opravlja svoje poslanstvo v vseh okoljih. Ob tem si prizadevajo tudi za visoko kvaliteto (ocenjevano po kriterijih JSKD OI Žalec), ki lahko dostojno predstavlja duhovno raven lokalne skupnosti in tudi Slovenije v drugih državnih in kulturnih okoljih. Kulturno ljubiteljstvo lahko opredelimo kot **organizirano prostočasno kulturno udejstvovanje občanov**.

Ljubiteljska kulturna dejavnost zajema:

- razvijanje družabnega življenja ob kulturnem udejstvovanju oz. kakovostno preživljanje prostega časa. V tem smislu ima vključevanje v kulturne skupine močan socializacijski pomen;
- kulturna ustvarjalnost in poustvarjalnost;
- kulturna vzgoja in izobraževanje – tako aktivno kot pasivno kulturno udejstvovanje zahteva določeno znanje, ki ga velika večina ljubiteljskih kulturnikov ali ljubiteljev umetnosti ni pridobila z rednim šolanjem. Med osnovnimi dejavnostmi kulturnih društev so tako vedno tudi kulturno-izobraževalni in vzgojni programi;
- kulturno posredništvo.

3.2 VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE

V javni interes na področju kulturne dediščine spadajo: vzdrževanje in obnavljanje kulturne dediščine ter preprečevanje njene ogroženosti, zagotavljanje materialnih in drugih pogojev za uresničevanje kulturne funkcije dediščine ne glede na njeno namembnost, zagotavljanje javne dostopnosti ter omogočanje proučevanja kulturne dediščine, preprečevanje posegov, s katerimi bi se utegnile spremeniti lastnosti, vsebina, oblike in s tem vrednost, skrb za uveljavljanje in razvoj sistema varstva dediščine, izobraževanje, informatizacija, raziskovanje in podporni projekti.

Ukrepi:

- *zagotavljanje sredstev za obnovo kulturne dediščine*
- *zagotoviti celovit pregled nad kulturno dediščino*
- *zagotoviti večjo dostopnost do informacij o dediščini (postavitve informacijskih tabel)*
- *zagotoviti dostopnost do kulturnih spomenikov (urejeno parkirišče in poti)*
- *povezovanje in spodbujanje lokalnega zgodovinskega društva*
- *celostno ohranjanje dediščine in preprečevanje škodljivih vplivov nanjo*
- *oblikovanje kvalitetnih programov ozaveščanja o pomenu kulturne dediščine*

Kazalci in merila:

- *število obiskovalcev v muzejih*
- *prepoznavnost*
- *pridobljena sredstva za obnovo*

3.3 ZAVODI NA PODROČJU KULTURE V OBČINI PREBOLD

3.3.1. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti

Z ustanovitvijo Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD) je bila postavljena pomembna kulturna mreža, ki sestoji iz 59 območnih izpostav Sklada in pokriva celotno ozemlje Slovenije, sega pa tudi v zamejstvo in mednarodni prostor ter tako omogoča dostop do pomembnejših kulturno-umetniških dosežkov tudi zunaj večjih urbanih središč. Celovita, profesionalna mreža za vsestranski razvoj ustvarjalnih potencialov v kulturi skozi programe omogoča osebno rast in kulturno povezovanje, spodbuja programe kulturne vzgoje ter vseživljenjskega učenja in krepi kompetence, znanja ter sposobnosti

JSKD organizira kulturne prireditve, izdaja revije ter druge publikacije, strokovno in organizacijsko pomaga kulturnim društvom ter njihovim zvezam v Sloveniji in zamejstvu. Večina programov in projektov različnih zvrsti in zahtevnosti je namenjenih priložnostnim kulturnim dejavnostim, hkrati pa 59 območnih izpostav sklada s kulturnim posredništvom omogoča dostop do pomembnejših kulturno-umetniških dosežkov tudi zunaj središč. Vloga sklada je še posebno pomembna z vidika dostopnosti kulturnih vrednot, saj je v marsikaterem okolju, zlasti pa v ruralnem okolju, edini ponudnik in posrednik kulturnih dogodkov. Sklad je član regionalne kulturne povezave dežel Srednje in Jugovzhodne Evrope (ECuCo) ter evropske mreže priložnostnih kulturnih organizacij ENVAA (<http://www.envaa.org>). Poslanstvo Javnega sklada za kulturne dejavnosti – Območne izpostave Žalec se odraža v motu »Kultura za vsak čas – strokovna, organizacijska in finančna podpora kulturnim dejavnostim«, v dolgoročni viziji pa Sklad poskuša povečati dostopnost kulturnih dobrin in kakovost kulturnega udejstvovanja v celotnem slovenskem kulturnem prostoru.

Naloge javnega sklada:

- Organizacija in posredovanje kulturnih prireditev,
- priprava seminarjev, delavnic, tečajev, kolonij,
- izdaja revij in drugih publikacij,
- sofinanciranje kulturnih projektov na podlagi javnih razpisov in pozivov, izvedba manjših investicij v prostore in opremo,
- podeljevanje priznanj za izjemne dosežke in dolgoletno kulturno delo;
- priprava programov in projektov na naslednjih kulturnih področjih:
 - o glasba: zborovsko petje in instrumentalna,
 - o gledališče in lutke,
 - o folklorni programi,
 - o etnološki programi,
 - o likovni programi: kiparstvo, slikarstvo, keramika, fotografija,
 - o film in video,
 - o sodobni ples,
 - o literatura,
 - o založništvo.

JSKD – OI Žalec z izvedbo svoje programske sheme in namenskega financiranja skrbi za izvedbo javnega interesa na tem področju, t. j. za izvedbo kulturne vzgoje ter sistema izobraževanj širokega kroga ustvarjalcev, ohranjanja nesnovne kulturne dediščine in mednarodnega sodelovanja ter povezovanja. Pomembno je spodbujanje medkulturnega dialoga s podporo kulturnega udejstvovanja pripadnikov drugih narodov in narodnosti v Sloveniji, tako s sofinanciranjem programov in projektov prek javnega poziva, kot z organizacijsko in strokovno pomočjo pri izpeljavi nekaterih prireditev.

Cilji in usmeritve

S strategijo razvoja se opredeljujejo poglobljeni cilji in usmeritve, ki bodo določali ravnanje Sklada v naslednjih letih z namenom, da bi se kot trdna in vitalna organizacija, katere poglobljena naloga je spodbujanje ustvarjalnosti, ustrezno odzival na potrebe okolja, izpolnil pričakovanja ustanovitelja ter se utrdil kot eden od pomembnejših dejavnikov na področju kulture tudi v mednarodnem prostoru. JSKD mora ostati prepoznavna kulturna mreža, ki deluje tako znotraj skupnega slovenskega kulturnega prostora kot v mednarodnih stikih, podpira razvoj društvenih

in drugih neinstitucionalnih kulturnih dejavnosti, ustvarja ter posreduje kulturne in izobraževalne programe ter projekte.

Sodelovanje

Sklad bo v sodelovanju z Občino Prebold in kulturnimi društvi v Občini skrbel za:

- pomoč pri organizaciji pomembnejših projektov kulturnih društev,
- posredovanje informacij,
- pomoč društvom pri prijavljanju na razpise/pozive za sofinanciranje na lokalnem državnem ter mednarodnem nivoju,
- izobraževalne oblike za potrebe društev in zveze za člane ter strokovne vodje,
- pomoč pri iskanju strokovnih mentorjev,
- navezovanje stikov z drugimi sorodnimi društvi zunaj domačega prostora, v širšem slovenskem prostoru in tudi v tujini.

Sklad bo podpiral čim bolj pestro kulturno produkcijo, uvajanje novih dejavnosti v delo kulturnih društev in skupin, ki nagovarjajo različne generacije ustvarjalcev ter občinstva.

Tako bo kulturne skupine in posamezne ustvarjalce spodbujal k izkoriščanju neinstitucionalnega ter nepoklicnega statusa za polno svobodo ustvarjanja in eksperimentiranja ter po drugi strani podpiral vrhunske dosežke, zlasti v okviru klasičnih društvenih dejavnosti.

Preostale prireditve Sklada bodo organizirane na področju vokalne in instrumentalne glasbe, gledališča in lutk, folklorne dejavnosti, sodobnega plesa, literarne in likovne dejavnosti, ki bodo selekcionirane na podlagi ocenjevanj ter analiz strokovnih spremljevalcev, poleg tega pa bo sčasoma uvedel tudi nova področja, za katera se bo izkazal interes. Območni izpostavi JSKD je v interesu, da poglobi sodelovanje z občino Prebold predvsem v izvedbah kulturnega programa, ki ga zastopa Občina (Kulturni praznik 8. februar, Občinski praznik v juniju), ter v določenih segmentih programa, ki ga izvaja Turistično društvo Prebold. Samo povezovanje akterjev na kulturno umetniškem področju lahko zagotovi kvalitetno izvedbo in organizacijo prireditve ter rast le te.

Organiziranost prireditev po nivojih

Pregledne prireditve bodo organizirane na dveh različnih nivojih (območni in medobmočni – regijski) in stopnjah zahtevnosti.

Območne prireditve bodo namenjene spremljanju dela društev in skupin, ki delujejo na območju izpostave; v posamičnih primerih tudi na območju več izpostav. Vsako kulturno društvo, ki bo to želelo, bo imelo enkrat na leto možnost predstavitve svojih dosežkov. S tem bo JSKD uresničeval tudi pomembno socialno funkcijo s predstavljanjem raznolike socialne strukture; pri tem kakovost ni najpomembnejše merilo. Prireditve bodo strokovno spremljali selektorji. Ti bodo posebej spremljali znanje vodij in opozarjali na možnosti dopolnilnega izobraževanja. Območna raven izobraževanja bo ponujala temeljna znanja s posameznih področij. Posebni programi bodo namenjeni spodbujanju dejavnosti na manj razvitih področjih. Območne izpostave bodo tudi v prihodnje povezane v medobmočne (regijske) koordinacije (JSKD OI Žalec v koordinacijo Celje), kar omogoča povezovanje dejavnikov tudi zunaj lokalnega kroga. S tem se bodo krepile regionalne povezave in spodbujal skladen regionalni razvoj. Regijski programi predstavljajo kakovosten timski pristop in sledenje enakomernemu razvoju dejavnosti po posameznih področjih (glasba, gledališče itd.) kot izhodišču za regijsko

načrtovanje. Prireditve na regijskem nivoju bodo strokovno spremljali določeni regijski selektorji, ki bodo ogledane programe temeljito proučili in jih ob zadovoljivi kakovosti uvrstili na najvišjo – državno raven.

Izobraževanje

Izobraževalne oblike bodo pokrivalo vsa področja ustvarjanja, vse socialne, starostne in izobrazbene skupine. Še posebno pozornost bo Sklad namenil mentorjem obšolskih kulturnih dejavnosti. Z izobraževanjem udeleženci pridobivajo osnovno znanje specifičnih področij, za katera v mnogih primerih niti ne obstajajo formalne oblike izobraževanja (folklor), ali nadgrajujejo obstoječa znanja. JSKD bo na letni ravni organiziral brezplačne seminarje za dobro zastopana področja ljubiteljske kulture (zborovska, folklorna, literarna, likovna in gledališka dejavnost), s katerimi bo nudil udeleženkam in udeležencem nadgradnjo znanja ter s tem dvig kakovosti zastopanih dejavnosti. Ob zadostnem zanimanju in povpraševanju po še neuveljavljenih dejavnostih (lutke, sodobni ples, mažoretke, filmska dejavnost itd.) bo JSKD spodbujal izobraževanje na teh področjih ter se po svojih močeh trudil za njihov kakovostni zagon in napredek. Seminarji, ki jih organizira centralna služba JSKD v Ljubljani, imajo večjo širino, saj ponujajo eminentnejše predavatelje (tudi iz tujine) in boljšo logistiko izvedbe. Seminarji so plačljivi, njihovo trajanje pa variira glede na zahtevnost seminarja, obseg snovi in razpoložljivosti predavatelja. JSKD OI Žalec bo na seminarje s takšno vsebino pošiljal vse interesente, pri katerih bosta vidna potencial in napredek pridobljenega znanja s seminarjev na lokalnem nivoju. Sklad bo po predhodnem dogovoru finančno pomagal udeležencem seminarjev.

Zaključek

Ljubiteljska kultura v Občini Prebold je precej dobro zastopana. Dobro je zastopano področje inštrumentalne dejavnosti v obliki Pihalnega orkestra Prebold, ki na državnem tekmovanju Vinka Štrucla dosegajo najvišje nagrade, kažejo se tendence po likovni sekciji in sekciji lutk, kar bi delovanje kulture v Občini še popestrilo. Na območnem nivoju je iz Občine Prebold najbolj zastopana vokalna glasba (Moški pevski zbor Antona Schwaba, Reški bend), na področju gledališča deluje gledališka sekcija Kulturnega društva Svoboda Prebold. Dodaten trud bo usmerjen predvsem v to, da kvaliteto na regijski nivo dvignemo tudi na ostalih predstavnikih posameznih kulturnih dejavnosti. Ocenjujem, da je sodelovanje JSKD OI Žalec z društvi in drugimi institucijami (Občina, Glasbena šola, Osnovna šola) vzorno, in nadejam se sodelovanja, ki bo v prihodnosti prineslo še večjo rast kakovosti posameznikov ter društev.

Ukrepi:

- *pomoč pri organizaciji pomembnejših projektov kulturnih društev,*
- *posredovanje informacij,*
- *pomoč društvom pri prijavljanju na razpise/pozive za sofinanciranje na lokalnem državnem ter mednarodnem nivoju,*
- *izobraževalne oblike za potrebe društev in zveze za člane ter strokovne vodje,*
- *pomoč pri iskanju strokovnih mentorjev,*
- *navezovanje stikov z drugimi sorodnimi društvi zunaj domačega prostora, v širšem slovenskem prostoru in tudi v tujini.*
- *Koordinacija društvenega dela*

Kazalci in merila:

- *delež sredstev pridobljenih iz drugih virov*

3.3.2 Glasbena šola Risto Savin Žalec – oddelek Prebold

Je samostojna delovna organizacija, ki je bila ustanovljena leta 1957, leta 1991 pa je postala javni zavod. Z delitvijo občine Žalec na več občin, so leta 1999 postali medobčinska šola, saj so soustanoviteljstvo prevzele tudi občine Prebold, Polzela, Braslovče, Tabor in Vransko. Novo šolo v kateri poteka pouk danes, so ob pomoči Ministrstva za šolstvo in šport ter občin Žalec Prebold, Polzela, Braslovče, Tabor in Vransko dogradili in otvorili 28. 7. 2006. V letu 2015 je začela delovati tudi nova baletna dvorana. Šola dosega svoj smoter z organiziranim glasbeno vzgojnim delom na temelju ustreznih načrtov, delovnega programa, posebnih individualnih planov, posebnih metod dela ter uvajanju otrok za nadaljevanje glasbenega študija ali vključevanja v glasbeno amatersko dejavnost v občini.

Glasbena šola »Risto Savin« Žalec, želi ostati uveljavljena, družbeno odgovorna nosilka glasbenega izobraževanja. Delovanje šole mora biti prepoznavno po kakovostnem in odličnem izobraževalnem delu. V ljudeh želimo prebuditi potrebo po aktivnem ali pasivnem ukvarjanju s kulturo. Vzgojiti želimo ljubiteljske glasbenike, bodisi izvajalce ali poslušalce. Z našim delom želimo vzgojiti razgledane ljudi, in jih na kulturno-glasbenem področju obogatiti z dodatnim znanjem. Tiste učence, v katerih prepoznamo večjo nadarjenost in ljubezen do glasbe, pa želimo usmeriti na pot nadaljnega glasbenega izobraževanja. Prepoznavnost tistih, ki se bodo odločili, da njihovo glasbeno pot nadaljujejo na srednji šoli, mora biti prav tako jasna kot njihovo znanje s katerim so prišli na srednjo šolo. Prav za vse pa si želimo, da bi za vedno obdržali ljubezen do glasbe, pa čeprav v nekem oddaljenem skritem kotičku srca.

Cilji glasbenega izobraževanja so:

- odkrivanje in razvijanje glasbene in plesne nadarjenosti;
- sooblikovanje osebnosti in načrtno izboljševanje glasbene izobraženosti prebivalstva;
- doseganje ustreznega znanja in pridobivanje izkušenj za začetek delovanja v ljubiteljskih instrumentalnih ansamblih, orkestrih, pevskih zborih ter plesnih skupinah;
- pridobivanje znanja za nadaljnje glasbeno in plesno izobraževanje;
- omogočanje umetniškega doživljanja in izražanja;
- omogočanje osebnostnega razvoja učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in zakonitostmi razvoja;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi;
- skrb za prenos nacionalne in občečloveške dediščine in razvijanje nacionalne zavesti;
- vzgajanje za multikulturno družbo, hkrati pa razvijanje in ohranjanje lastne kulturne in naravne dediščine.
- izvedba programa šole;
- promoviranje oddelkov;
- zagotavljanje zadostnega števila učencev na vseh oddelkih;
- izvedba letnega delovnega načrta;
- sodelovanje s sorodnimi ustanovami;
- vzpodbujanje profesionalnega razvoja zaposlenih;
- publicistična dejavnost.
- načrtno izvajanje glasbeno-izobraževalnega dela in nalog;
- kvalitetno glasbeno vzgojno-izobraževalno delo;

- načrtno vzgajanje in izobraževanje učencev za sodelovanje v različnih instrumentalnih in vokalnih skupinah ter usmerjanje učencev v nadaljnje glasbeno izobraževanje;
- sodelovanje vseh pedagoških delavcev na šoli;
- temeljito reševanje nalog glasbenega in organizacijskega značaja;
- sodelovanje z organizacijami, ki so zainteresirane za razvoj šole;
- sodelovanje z društvi, Zavodi za kulturo in ostalimi organizacijami na kulturnem področju v celotni regiji;
- sodelovanje z vrtci in OŠ;
- sodelovanje na različnih kulturnih prireditvah;
- sodelovanje na regijskih, državnih in mednarodnih tekmovanjih;
- prirejanje javnih in internih koncertov, glasbenih večerov, seminarjev, proslav, predavanj, gostovanj in drugih nastopov, ker tako prispevamo k razvoju glasbene kulture;
- gostovanje glasbenih skupin v tujini in doma;
- oblike dela, ki bodo omogočile, da se bodo učenci uspešno vključevali v življenje širše družbene skupnosti.

Pouk na dislociranem oddelku v Preboldu obiskuje približno 60 učencev in poteka od ponedeljka do petka v prostorih Osnovne šole Prebold. Sodelovali bomo z vsemi deležniki kulturnega dogajanja v vseh občinah.

Ukrepi:

- *sodelovanje pri prireditvah občinskega pomena*
- *zagotavljanje dostopnosti vsem otrokom*
- *zagotoviti primerne prostore za izvajanje dejavnosti*
- *spodbujanje mladih*

Kazalci in merila:

- *glasbeni dosežki mladih*
- *število vpisov v glasbeno šolo*
- *število nastopov na območju občine Prebold*

3.3.3 Medobčinska splošna knjižnica Žalec, Občinska knjižnica Prebold

Kulturna tradicija na kratko

Občinska knjižnica Prebold je enota Medobčinske splošne knjižnice Žalec, prej Medobčinske matične knjižnice Žalec, katere ustanoviteljice so vse občine Spodnje Savinjske doline.

Po priporočilu iz leta 1971 je matična knjižnica v Žalcu prevzela vsestranski nadzor nad vsemi javnimi knjižnicami v takratni žalski občini. V skladu z novo organizacijo splošnoizobraževalne knjižnične mreže se je odločila za razvijanje le šestih od šestnajstih obstoječih knjižnic. To so bile knjižnice v Preboldu, na Polzeli, Vranskem, v Grižah, Braslovčah in Šempetru. Te knjižnice so imele v zalogi nad 500 knjig. (Povzeto po Završnik, Irena: Razvoj in stanje splošnoizobraževalnih knjižnic v Občini Žalec, julij 1984).

Sicer pa nastanek knjižnice v Preboldu sega v leto 1945, čeprav je bila bralna kultura v Preboldu razvita tudi prej, saj je prva knjižnica delovala že v letu 1903. Pavla Mlakar, ki je 57 let skrbela za preboldsko knjižnico, je o njenem nastanku takole zapisala: »Ko se je leta 1945 končala vojna, so vsi pogrešali in čutili potrebo po lepi slovenski knjigi. Tako je knjižnica v Preboldu pričela delovati 2. 12. 1945. V začetku je knjižnica pripadala OF, v letu 1950 pa jo je prevzel

Sindikata TT Prebold. Ob ustanovitvi DPD Svoboda pa je knjižnica postala ena izmed njenih sekcij. Število knjig se je iz leta v leto povečevalo, tako je postala preboldska knjižnica ena boljših, najbolj urejena in vodena na celjskem področju.«

Kasneje je knjižnično delovanje prešlo pod okrilje Medobčinske splošne knjižnice Žalec, od leta 2003 knjižnica deluje v sistemu *Cobiss*. Iz tesnih, neprimernih prostorov pri Zdravstvenem domu v Preboldu se je Občinska knjižnica Prebold preselila v nov, velik in svetel prostor in 1. 12. 2011 je svečano odprla svoja vrata uporabnikom.

Analiza današnjega stanja knjižnične dejavnosti v Občini Prebold (statistični podatki se nanašajo na 31. 12. 2022)

Knjižnica je postala pomembno kulturno središče v svojem kraju. Med bralci so predšolski otroci, osnovnošolci, srednješolci, redni in izredni študenti, zaposleni, upokojenci ... Knjige so namenjene bralcem vseh starosti. Članom knjižnice je na voljo tudi medknjižnična izposoja iz katerekoli knjižnice v Sloveniji. Vsi člani Medobčinske splošne knjižnice Žalec si lahko z isto izkaznico brezplačno izposojajo knjige v katerikoli enoti.

V objektu, kjer je vrtec, ima svoje prostore tudi Občinska knjižnica Prebold. Površina knjižnice znaša 287 m². Knjižnični fond obsega 22.134 knjig. Občinska knjižnica ima vpisanih 823 bralcev, ki so si v letu 2022 izposodili 46.643 knjig.

Poleg knjig so jim na voljo revije in časopisi; strokovni in tisti bolj družabne narave. Prav tako si lahko izposodijo DVD-je in CD-je, za otroke so na voljo pravljični kovčki. Za poglobljeno delo in študij imajo čitalnico. Po vsej knjižnici imajo obiskovalci na voljo mesta z dostopom do svetovnega spleta. Za družine z mlajšimi otroki je še posebej zanimiv otroški kotiček s primerno pohištveno in igralno opremo.

Domoznanski odderek – skupen vsem knjižnicam v Spodnji Savinjski dolini – je v osrednji knjižnici v Žalcu. Domoznanski kotiček v Občinski knjižnici Prebold je v obliki knjižnih omaric, nameščenih na steni knjižnice, v katerih bralci najdejo gradivo preboldskih rojakov, domoznanskih ustvarjalcev.

V Občinski knjižnici Prebold je poskrbljeno za bibliopedagoško dejavnost za otroke: prirejajo pravljične urice, ustvarjalne delavnice, otroške predstave (lutkovne, gledališke in kinopredstave), sodelujejo z OŠ Prebold in vrtcem. Obiski otrok iz vrtca so redno vsak teden.

V Občinski knjižnici Prebold je še posebej bogata ponudba prireditev. Za bralce in širšo publiko prirejajo strokovna in potopisna predavanja, literarne večere, razstave, predstavitve knjig in druge prireditve.

Občinska knjižnica Prebold je uporabnikom dostopna: ob torkih in sredo od 14. do 19. ure, ob četrtek od 8. do 15. ure in sobotah od 8. do 12. ure. Sicer pa je tudi Medobčinska splošna knjižnica Žalec in s tem Občinska knjižnica Prebold virtualna knjižnica, kar pomeni, da je z določenimi storitvami uporabnikom na voljo 24 ur na dan.

Knjižnica v Preboldu je v središču občine, je dnevna soba lokalne skupnosti, zato mora biti urejena tako, da nudi maksimalno udobje, ob tem pa maksimalno zadovoljevanje potreb občanov po izobraževanju, branju, kulturi, druženju in informiranju.

Število prebivalcev z območja Občine Prebold, aktivno vključenih v knjižnico, znaša 15,5 %. Glede na število potencialnih uporabnikov je še vedno nizek odstotek aktivnih članov.

Povprečje v Sloveniji je okrog 24 %. Zato bo treba še veliko vlagati v rast občinske knjižnice, pri tem pa bo nujno tesno sodelovanje lokalne skupnosti s strokovnimi sodelavci.

Knjižnice v Spodnji Savinjski dolini so že leta in leta med najbolj podhranjenimi v Sloveniji, kar dokazujejo nacionalni statistični podatki.

Dejavnost Medobčinske splošne knjižnice Žalec

Zavod opravlja naslednjo javno službo:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanje informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- sodelovanje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbiranje, obdelava, varovanje in posredovanje domoznanskega gradiva,
- zagotavljanje dostopnosti in uporabe gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organiziranje posebnih oblik dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organiziranje posebnih oblik dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organiziranje kulturnih prireditev, ki so povezane s knjižnično dejavnostjo,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

Knjižnica je središče kulturnega in informacijskega dogajanja v lokalnem okolju. Je skladišče znanja in informacij. Prispeva k večanju kakovosti življenja posameznika in skupnosti, krepi pripadnost lokalni skupnosti, povezuje različne življenjske sloge, krepi kulturno življenje, dviguje izobrazbeno raven in razvija pismenost, zato mora s svojo prostorsko in strokovno urejenostjo biti zgledna, da bo privabljala vedno več novih uporabnikov (in jih tudi uspešno zadržala).

Dobro razvita knjižnica je v ugled lokalni skupnosti.

Pogoji za izvajanje knjižnične službe

Knjižnice, ki izvajajo javno službo, morajo imeti:

- ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva,
- ustrezno število usposobljenih strokovnih delavcev,
- ustrezen prostor in opremo,
- ustrezno organizacijo knjižnične dejavnosti.

Minimalne pogoje za delovanje določa Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. Medobčinska splošna knjižnica Žalec jih na več točkah ne dosega.

Prednostne naloge Medobčinske splošne knjižnice Žalec

Knjižnica bo uporabnikom nudila raznovrsten izbor knjižničnega gradiva, ki bo čim bolj zadovoljeval njihove potrebe po informacijah in željam po izobraževanju, kulturi, raziskovanju, pa tudi razvedrilu. Ponujala bo čim bolj raznovrstno gradivo, tudi e-baze podatkov, do katerih bodo lahko uporabniki dostopali od doma, saj je Medobčinska splošna knjižnica Žalec virtualna

knjižnica. Z ustreznim strokovnim izborom gradiva bo povečana kakovost življenja prebivalcev v lokalni skupnosti.

Zaradi odprtosti meja in večje konkurenčnosti narašča potreba po učenju tujih jezikov in po poznavanju različne zakonodaje. Hitro zastarevanje znanj zahteva bistveno večjo nabavo gradiva aktualnih vsebin in uporabo sodobnih medijev. Delež ljudi, ki se bo vseživljenjsko izobraževal, bo porasel, zato jim bo treba posvečati veliko pozornost.

V knjižnici bodo sledili razmerju nakupa gradiva 50 % strokovnega gradiva proti 50 % leposlovja, 30 % gradiva za mladino in 10 % referenčne zbirke. Posebno pozornost bodo posvečali nabavi zvočnih knjig in knjig z večjimi črkami ter gradiva za uporabnike s posebnimi potrebami.

Sledili bodo novostim na knjižnem trgu in kupovali večino dobrih knjig. Poleg slovenskega gradiva bodo kupovali tudi gradivo v tujem jeziku. Ne bodo spregledali nagrajenih in nominiranih knjig.

Manjkajoče gradivo bodo zagotavljali z medknjižnično in medoddelčno izposojjo.

Digitalna doba prinaša tudi nov način branja, zato bodo sledili novostim in napredku na področju e-knjig in zvočnih knjig. Pridružili se bodo aktivnostim, ki jih bo na tem področju izvajala večina slovenskih splošnih knjižnic.

Poslanstvo knjižnice in cilji, ki jih želi knjižnica doseči z načrtovanim nakupom:

- prepoznati ciljne skupine v lokalni skupnosti, za njih enakovredno in kakovostno skrbeti: predšolske otroke, osnovnošolce, srednješolce, študente, odrasle in starejše, uporabnike s posebnimi potrebami (duševno motene, slepe in slabovidne, starejše in ostarele ter bolne), civilni in kulturni prostor (društva, ustvarjalci, ...)
- s kakovostno informativno ponudbo obdržati stare člane in privabiti nove
- graditi kakovostno in uravnoteženo zbirko knjižničnega gradiva, ki bo ustrezala standardom
- z načrtovano vsebinsko ponudbo upravičiti novodobni poudarek pomena knjižnice kot informacijsko, kulturno in komunikacijsko središče skupnosti, ki jo s svojo mrežo pokriva
- poleg standardnih predpostavk upoštevati predloge in potrebe uporabnikov in tistih, ki bi se želeli včlaniti, če bi imeli ponudbo ustreznega gradiva za določene potrebe
- povečati odstotek aktivnih članov
- nabavljati gospodarno: izbirati ponudnike, ki sledijo načrtu nakupa in nam nudijo ugodnosti
- zagotoviti dostop do najnovejših dosežkov in spoznanj posameznih strok
- slediti potrebam vseživljenjskega učenja
- vzgajati za branje in izobraževanje
- pridobivati znanje in informacije tudi z drugih nosilcev
- skrbeti za demografsko ogrožena območja
- ugotoviti bralne potrebe uporabnikov s posebnimi potrebami na območju, ki ga pokriva naša knjižnična mreža
- graditi posebne zbirke gradiva (domoznanska, referenčna...)
- razvijanje sposobnosti izražanja v maternem jeziku in drugih jezikih z uporabo različnih nosilcev izobraževalnih vsebin in pripravo literarnih natečajev

- vzpodbujati uporabnike za ustvarjalno preživljanje prostega časa (likovno izražanje, glasbeno ustvarjanje...) – razne ustvarjalnice
- strokovno gradivo kot pomoč pri iskanju zaposlitve in uveljavljanju v strokovnih okoljih
- ponudba vsebin za računalniško in informacijsko opismenjevanje uporabnikov, ki je pogoj za uspešno uporabo knjižnice in uspešno delo v drugih okoljih

Letni prirast bo v največji možni meri upošteval značilne potrebe okolja, v katerem deluje knjižnična mreža.

Pozorno bodo spremljali dejavnike, kot so demografska struktura, značilnosti okolja, prometne povezave, oddaljenost od središč, starostna, izobrazbena in socialna struktura prebivalstva, strukturo knjižničnih uporabnikov – analitično po ciljnih skupinah, razvojne prioritete lokalnih skupnosti, aktualne družbene razmere (gospodarska kriza, potrebe po prekvalifikaciji brezposelnih občanov), dejavnost različnih lokalnih akterjev na področju delovanja knjižnice (organizacije, društva, kulturne institucije, civilno družbene iniciative, mediji ...) ...

Uvajanje novih storitev

Knjižnica deluje v vedno bolj spremenljivih okoliščinah. Če želi biti dobra in uspešna, se mora nenehno odzivati na spremembe in razmišljati, kako lahko prebivalcem pomaga h kakovostnejšemu življenju v spremenjenih okoliščinah. Omogočati jim mora pogoje za osebno rast in aktivno državljanstvo.

Ponudba informacij na svetovnem spletu je iz dneva v dan večja, socialne razlike so vedno bolj izrazite. Prosti čas postaja redka in dragocena dobrina, zato ga želijo prebivalci kar najbolj pametno izkoristiti. Ena od pomembnih institucij pri oblikovanju aktivnosti za preživljanje prostega časa je zagotovo knjižnica, zato se mora na inovativen način odzvati na zahteve in pričakovanja okolja.

Z novimi oblikami knjižne, književne in knjižnične vzgoje bodo vedno bolj vzpodbujali bralno kulturo, sledili bodo znanjem, ki bodo omogočala vizualno, medijsko in digitalno opismenjevanje njihovih uporabnikov.

Informacijsko opismenjevanje uporabnikov

Dodatno izobraževanje mladih in odraslih uporabnikov je nujno. V posebej organiziranih oblikah in ob vsakdanjem delu jih bodo učili učiti se, torej za iskanje in uporabo informacij. Prav tako za uporabo aplikacije Moja knjižnica in drugih sodobnih spletnih pripomočkov. Stalno dopolnjevanje in posodabljanje računalniških mest za uporabnike je nujno. Vsekakor pa bo pred tem potrebno usposobiti strokovne delavce knjižnice in jih naučiti uporabe e-medijev.

Ureditev domoznanske zbirke

Z domoznansko dejavnostjo je knjižnica najbolj tesno povezana s svojim lokalnim okoljem. Gradivo iz domoznanske zbirke je vedno bolj iskano med vso populacijo. Obseg gradiva narašča, saj si knjižnica prizadeva pridobiti čim več temeljnih kamnov, ki pričajo o identiteti Spodnje Savinjske doline. Čim več domoznanskega gradiva bodo digitalizirali. Domoznanska zbirka je fizično dostopna samo v knjižnici v Žalcu. V Preboldu je uporabnikom dostopno gradivo lokalnih domoznanskih ustvarjalcev.

Sodelovali bodo pri gradnji spletnega leksikona Celjskozasavski.si, portala Kamra, v projektu DEKD, organizirali domoznanske prireditve, kot so Utrip domoznanstva in druge.

S projektom Kako so živeli nekoč na območju Občine Prebold, ki bo lahko zaživel in živel le z močno podporo občine in širše lokalne skupnosti, bodo zbirali dragocene zgodbe o običajih, navadah, življenju in podobi občine nekoč.

Oskrbovanje ljudi s posebnimi potrebami s knjižničnim gradivom in skrb za ljudi s socialnimi stiskami.

Ljudem s posebnimi potrebami bodo zagotovili dostop do informacij oz. knjižničnega gradiva. Tistim, ki ne bodo zmogli sami priti v knjižnico, bodo dostopnost do gradiv in storitev zagotovili z dostavo gradiva na dom.

Najbrž se bodo socialne razlike stopnjevale in povzročale družbene frustracije. Razvoj knjižnične dejavnosti ima in bo imel poudarjen socialni predznak.

V knjižnici dajejo pozornost vsej populaciji. Ne pozabijo na odvisnike, priseljence, socialno šibke, brezposelne ... Vsakomur, ki vstopi, prisluhnejo, mu skušajo pomagati, mu ponuditi željeno knjigo ali pa le toplo besedo in nekaj trenutkov pozornosti.

Izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje, tudi samoizobraževanje

Zaposleni v knjižnici morajo imeti poleg znanja s področja bibliotekarstva in informacijskih znanosti tudi številna druga znanja, saj so le tako lahko kos zahtevam uporabnikov in spremembam v okolju. Dobra in uspešna knjižnica je lahko le knjižnica z izobraženimi, razgledanimi, fleksibilnimi in motiviranimi zaposlenimi. Sodobnega knjižničarja ne omejuje niti opis del in nalog niti delovni čas.

Med drugimi je naloga knjižnice tudi izobraževati – ne more izobraževati, če nima izobraženih ljudi, zato bo vsem zaposlenim permanentno omogočeno strokovno izpopolnjevanje. Pri zaposlenih je nujna tudi visoka lastna motiviranost in samoizobraževanje.

V knjižnici vedo, da je prednost v hitrosti. Hitrost pa imajo tisti, ki imajo znanje.

Porast števila uporabnikov oz. članov

Uporabnikom bo s spoštovanjem Uredbe o brezplačnih osnovnih storitvah in z drugimi oblikami motivacije omogočena še večja in prijaznejša uporaba knjižnice. Še večja skrb bo posvečena mladim, ki jim bo z ustrezno opremo in prostori omogočen dostop do interneta in elektronskih storitev. V okviru možnosti bodo okrepjene bibliopedagoške ure za mlade. Zelo načrtno bo ukvarjanje s prebivalci v tretjem življenjskem obdobju, posebno pozornost bo knjižnica posvečala družinam, saj želi biti prepoznavna kot družinam prijazna knjižnica.

Lepo bi bilo, če bi do leta 2028 knjižnico aktivno uporabljalo približno 24 % prebivalstva Občine Prebold. Prostorski pogoji bodo zagotovo naklonjeni pridobivanju novih članov, vendar to ne bo dovolj. Potrebna bodo tudi finančna sredstva, ki bodo omogočala graditev in vzdrževanje aktualne knjižnične zbirke, razvijanje novih storitev in zaposlovanje.

Uporabnikom se bodo približali tudi z uvedbo paketomatov, ki bodo omogočali izposajo in vračilo izven časa odprtosti knjižnice.

Vizija knjižnice so uporabniki, ki so vse bolj izobraženi in aktivni državljani, zato bodo v knjižnici sledili najsodobnejšim trendom, pristopom in raznovrstni ter aktualni zbirki knjižničnega gradiva.

Obveščanje o dejavnosti v ustreznih medijih, na spletni strani (www.zal.sik.si) in prek družbenih omrežij

Knjižnica bo krepila stike z javnostjo. O svojem delu in prireditvah bo obveščala medije. Knjižnica bi nujno potrebovala piar službo, lahko tudi skupno za več institucij oziroma zavodov.

Z rednim dopolnjevanjem spletne strani bo uporabnike seznanjala z delom in njihovo možnostjo pridobivanja informacij. Nadaljevala bo s predstavitvijo knjižnih novosti in predstavitvijo knjig, ki jih priporoča.

Sledila bo napredku in trendom na področju socialnih omrežij in se vanje vključevala.

Izvajanje različnih oblik spodbujanja branja

V knjižnici bodo nadaljevali z izjemno odmevnima in priljubljenima projektoma Savinjčani beremo in Mali Savinjčani beremo. Ohranjali bodo vse aktivnosti, ki so bile uspešne doslej, in dodajali nove oblike spodbujanja branja za vse starostne skupine in vse ciljne skupine.

Redno bodo skrbeli za promocijo knjižničnega gradiva za otroke in odrasle, in sicer bodo organizirali razstave, prireditve, izobraževanja, pogovore z avtorji, literarna srečanja, knjižne uganke, pravljične ure in podobne aktivnosti. Dobro prakso bodo obdržali, iskali pa bodo tudi nove možnosti za promocijo.

Investicije in investicijsko vzdrževanje

Kot rečeno, je Občinska knjižnica Prebold razmeroma nova oz. novejša knjižnica (zgrajena leta 2011) in zato trenutno ne zahteva večjih investicijskih vlaganj in posegov, razen drobnega inventarja, kot so npr. oporniki, kazalke, abecede itd. Nujno pa je zavedanje, da je potrebno za knjižnico ves čas skrbeti in ji namenjati maksimalno pozornost.

Uporabniki knjižnice postajajo vse bolj zahtevni, kar je prav, zato moramo vsi akterji in gradniki knjižnične dejavnosti narediti vse, da se jim čim bolj približamo.

Povzetek ciljev

Knjižnica je srce lokalne skupnosti (dnevna soba). Omogoča vsem, ne glede na raso, starost, spol ali ekonomski položaj dostop do informacij, ki so bistvenega pomena za kakovostno življenje.

V Medobčinski splošni knjižnici Žalec uspešno spodbujajo bralno kulturo in vseživljenjsko izobraževanje, ohranjajo kulturno identiteto in sooblikujejo podobo Spodnje Savinjske doline, ki se odraža tudi v funkcionalni in finančni pismenosti njenih prebivalcev.

V obdobju do leta 2028 so prednostni cilji naslednji:

- knjižnice v mreži bodo s svojim delovanjem povečale kakovost življenja posameznika in skupnosti,
- zmanjševale razlike med informacijsko bogatimi in informacijsko revnimi uporabniki,
- dvigovale zavest o pomenu knjige in branja za razvoj posameznika in družbe,
- okrepile bodo pripadnost lokalni skupnosti,
- povečale ugled in prepoznavnost lokalnih skupnosti,
- povezovala različne življenjske sloge,
- okrepile kulturno življenje,
- dvignile izobrazbeno raven,
- skrbela za razvoj in obvladovanje slovenskega jezika,

- širile bralno kulturo, razvijale informacijsko (poudarek na izobraževanju uporabnikov za rabo knjižničnih gradiv in storitev), funkcionalno, finančno in druge pismenosti ter
- podpirale splošno kulturno in jezikovno nacionalno zavest ter širile obzorja duha.
- postati center kulturnega dogajanja v občini in biti nosilec prireditev, primernih za prostore knjižnice.

Pogoji za doseganje teh ciljev:

- ustrezna finančna sredstva za izvajanje dejavnosti in nabavo raznovrstnega knjižničnega gradiva,
- čim širša podpora projektom bralnega osveščanja,
- naklonjenost sponzorjev in donatorjev,
- ustrezno število in usposobljenost delavcev,
- zagotavljanje drugih pogojev za opravljanje poslanstva knjižnice z veliko naklonjenostjo in razumevanjem lokalne skupnosti.

Knjižnica želi obdržati, kar je dosegla, in razvijati svojo dejavnost tako, da bo v spremenjenih družbenih razmerah tudi v prihodnje vsem občanom podpora na področju izobraževanja, informacijske, funkcionalne in finančne pismenosti ter kulture.

Če ne bo imela pogojev, ne bo mogla pravočasno stopati na vlak tehnološkega napredka, zato se bodo razvojne razlike med knjižnicami v Sloveniji še stopnjevale.

Knjižnice po Sloveniji imajo večstoletno tradicijo, ki jo morajo ohranjati, obenem pa biti sopotnice sodobnemu človeku, ki ima povsem drugačne potrebe po znanju, izobraževanju, kulturi, sprostitvi, branju kot pred leti. Human razvoj mora slediti tehnološkemu razvoju in tu lahko oz. morajo knjižnice odigrati pomembno vlogo.

Zakon o knjižničarstvu, ki je začel veljati leta 2001, je knjižnicam naložil številne nove naloge. Tudi tehnološki napredek in spremenjene družbene in ekonomske razmere postavljajo vedno nove izzive in naloge. V knjižnicah se zaradi napredka ne ukinjajo stare dejavnosti, ampak se vzporedno pojavljajo nove in skupaj tvorijo t. i. hibridne knjižnice. Pojavljajo se nove tehnologije in mediji, istočasno pa ostajajo tradicionalni postopki, zato lahko temu sledi le ustrezno usposobljen strokovni delavec.

Knjižnica je prostor za vse čase, za vse generacije, za vse ciljne skupine ... Knjižnica je prostor za vse.

Ukrepi:

- *povečati dostopnost kakovostne knjižne ponudbe*
- *omogočiti izvedbo kvalitetnih kulturnih prireditev*
- *krepiti povezave in spodbujati kulturna dogajanja v občini*
- *spodbujati bralno kulturo (branju prijazna občina, pravljичne urice, ...)*
- *dvig ravni bralne kulture in funkcionalne pismenosti*
- *spodbujanje ustvarjanja v slovenskem jeziku*
- *zagotavljati dostopnost javne kulturne infrastrukture najširšemu krogu*
- *spodbujati sodelovanje s šolami in vzgojnimi ustanovami*
- *podpora projektov, ki spodbujajo medgeneracijsko sodelovanje*
- *podpora programov in projektov, ki vključujejo sodelovanje gospodarskega sektorja*
- *podpora mrežnemu povezovanju med knjižnico, organizacijami, kulturnimi društvi, JSKD, ZKŠT ...*

- *povečati odprtost Občinske knjižnice Prebold (več dni v tednu)*
- *povečati število novih vpisov*
- *skrbeti za višanje odstotka aktivnih članov*
- *povečati število zaposlenih.*

Kazalci in merila:

- *delež udeležbe ljudi v projektih oziroma programih*
- *število prireditev in obiskovalcev ter izvajalcev*
- *raznoverstnost prireditev in izvajalcev*
- *število projektov za različne ciljne skupine*
- *povečati število dobrih praks*

3.3.4 Šola Prebold (osnovna šola in vrtec)

V OŠ se izvaja bralna značka z namenom spodbujanja branja slovenskih knjig, raziskovalna dejavnost s področja kulture in ohranjanja kulturne dediščine ter zborovsko petje.

Ukrepi:

- *povečati dostopnost kakovostne knjižne ponudbe*
- *organizirati razne delavnice na temo knjige in branja*
- *spodbujati bralno kulturo in jo približati otrokom*
- *dvig ravni bralne kulture in funkcionalne pismenosti*
- *skrbeti za višanje odstotka aktivnih članov*

Kazalci in merila:

- *število otrok, ki opravi bralno značko*
- *knjižnična izposoja*

Pevski zbori: mlajši otroški pevski zbor, otroški pevski zbor in mladinski pevski zbor, šolo zastopajo dobro, saj so vedno uvrščeni med boljše zборе, uvrščajo se tudi na medobmočne revije. Mlajši otroški pevski zbor vodi Vanja Krajc (otroci 1. in 2. razreda), otroški pevski zbor (3-5. razreda) in mladinski pevski zbor vodi Bojana Hrovat. Pevci radi odidejo tudi v goste. Prav tako ne manjkajo na različnih krajevnih prireditvah, še zlasti ob Kulturnem prazniku 8. februarju, občinskemu prazniku,... Vrhunec njihovega celoletnega dela pa je letni koncert, ki poteka vsako sezono v mesecu maju. To je pravi praznik petja. Povabljeni so različni gostje. Pri nas so gostovali mladinski zbori iz Šempetra, Celja in Velenja, instrumentalne zasedbe-tolkalni orkester, godalni kvartet, harmonikarski kvintet Harminet in violinski duo. Dobre glasbe ne manjka in vse skupaj je dokaz, da je zborovstvo na šoli še kako živo. V letu 2014 so s pomočjo Občine Prebold zamenjali tudi uniforme.

Ukrepi:

- *pridobivanje novih članov*
- *ohranjanje in negovanje ljudskega izročila*
- *spodbujanje izvajanja slovenskih pesmi v izvirni obliki in priredbi*
- *spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja*

Kazalci in merila:

- *število prireditev, obiskovalcev in število gostovanj*

Vrtec Prebold

V Vrtcu Prebold so organizirane lutkovne predstave za najmlajše, izvede jih vrtčevski kolektiv in zunanji gostje. Pevski zbor vodi zborovodkinja Marjana Gluščič, sestavljajo pa ga otroci stari od 5-6 let. Pevski zbor sodeluje na vrtčevskih in šolskih prireditvah in tudi občinskih prireditvah (občinski praznik, Dan odprtih vrat Čebelarjev, Sprejem novorojenčkov, Dom starejših občanov Prebold...), pevski zbor pa je nastopal tudi na reviji pevskih zborov v Velenju. Pevski zbor sodeluje tudi z društvom Ljudskih pevcev 6ŠE Šešče, s katerim imajo skupne nastope in s tem spodbujajo medgeneracijsko sodelovanje.

Ukrepi:

- *ustanovitev pevskega zbora tudi mlajših otrok (4-5 let)*
- *ohranjanje in negovanje ljudskega izročila*
- *spodbujanje izvajanja slovenskih pesmi v izvirni obliki in priredbi*
- *spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja*

Kazalci in merila:

- *število prireditev, obiskovalcev in število gostovanj*

4. VIZIJA TER CILJI IN UKREPI LOKALNEGA PROGRAMA ZA KULTURO V OBČINI PREBOLD

Za dosego zastavljenih ciljev in realizacijo ukrepov za dosego ciljev postavljamo na vseh področjih kulturnega udejstvovanja in snovanja usmeritve in ukrepe ter za merjenje naše učinkovitosti in upravičenosti vloženih proračunskih finančnih sredstev tudi kazalce in merila.

Usmeritve in ukrepi :

- *povečevati ponudbo in dostopnost kakovostne kulturne ustvarjalnosti*
- *vključevati se v programske usmeritve JSKD*
- *vključiti se v ocenjevanje kvalitete programov kulture*
- *vključevati in povezovati več društev ali organizacij v izvedbo posameznih prireditev oziroma programov*
- *vpeljati abonmajsko ponudbo na različnih področjih*

Kazalci in merila :

- *ocena v okviru ocenjevanj po merilih JSKD*
- *število prireditev in število obiskovalcev*
- *število nastopajočih oziroma sodelujočih*
- *število ponovitev na produkcijo*
- *delež prihodkov od prodaje vstopnic in donacij*

4.1 OHRANJANJE IN RAZVOJ SLOVENSKEGA JEZIKA

Ohranjanje in razvoj slovenskega jezika znotraj Evropske unije je eden od najpomembnejših ciljev nacionalnega in lokalnih programov za kulturo. Gre za usklajeno skrb za kulturno, politično in ekonomsko razsežnost jezika. Jezikovna politika mora posegati na vsa področja kulturnega udejstvovanja od knjižnične in založniške dejavnosti pa do uprizoritvenih in

avdiovizualnih umetnosti, ki jim je jezik eno od orodij ustvarjanja. Skrb za jezik se kaže v podpori programov in projektov, ki izkazujejo ali spodbujajo razvoj jezikovne kulture.

Ukrepi:

- literarna dejavnost: spodbujanje ustvarjanja v slovenskem jeziku in prevajanja, povečevanje dostopnosti knjige ter dvig ravni bralne kulture in funkcionalne pismenosti,
- knjižnična dejavnost: povečevanje dostopnosti knjižničnega gradiva, elektronskih publikacij v slovenščini, digitalizirane knjižne dediščine ter razvoj branja,
- uprizoritvene umetnosti: spodbujanje produkcije in postprodukcije v slovenskem jeziku in izvirne slovenske dramatike ter pomoč pri njihovem prenosu v druge medije,
- mediji in avdiovizualna kultura: dvig ravni jezikovne kulture,
- ljubiteljska dejavnosti:
 - vokalna glasba: spodbujanje izvajanja slovenskih pesmi (tudi ljudskih) v izvirni obliki in priredbi,
 - folklorna dejavnost: ohranjanje in negovanje ljudskega izročila,
 - skrb za slovenska narečja: v literarni, gledališki, folklorni dejavnosti in vokalni glasbi,
 - literarna dejavnost: vključevanje mladih v ustvarjalne delavnice ,
 - izobraževalna dejavnost: novinarske delavnice, literarni ustvarjalci, tečaji retorike, in
 - poudarek na sodelovanju z zamejskimi Slovenci: z društvi na vseh področjih kulturnega življenja
- dvig ravni uporabe slovenskega jezika v javni rabi
- ohranjanje narečij

4.2 ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI KULTURNIH DOBRIN IN POGOJEV ZA USTVARJALNOST

Kultura je neodtujljivi del človekovih pravic in kot taka dosegljiva najširšemu krogu uporabnikov. Cilj je zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin na različnih ravneh (lokalna, fizična, informacijska, socialna...) in pogojev za ustvarjalnost. Dostopnost kulture tako ne sme biti pogojena geografsko ali s socialnim statusom posameznika. Ta cilj je potrebno uveljaviti na vseh področjih kulture.

Ukrepi:

- *prednostna podpora investicijam, ki zagotavljajo prostorske pogoje za delovanje izvajalcev na področjih kulture, ki je v javnem interesu*
- *urediti lastniška in najemna razmerja za prostore, ki se uporabljajo za kulturne dejavnosti*
- *v ustanovitvenih aktih in programih dela javnih zavodov opredeliti zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin in pogojev za ustvarjalnost kot temeljno poslanstvo zavodov*
- *prednostna podpora programom in projektom, ki zvišujejo ravni dostopnost kulture, informiranost o kulturi in izboljšujejo pogoje za ustvarjanje na vseh področjih kulture*

4.3 NEPOSREDNA PODPORA USTVARJALCEM IN PROJEKTOM NA PODROČJU LJUBITELJSKIH KULTURNIH DEJAVNOSTI

Glede na omejene možnosti trga sodi med prioritete cilje zagotovitev spodbudnih pogojev za delo ustvarjalcev in kulturnih društev v lokalnem okolju. Cilj prispeva k dvigu ustvarjalnosti posameznikov ter društev in dostopnosti ustvarjanja ter spodbuja kulturno raznolikost.

Ljubiteljskim kulturnim društvom je potrebno omogočiti sodelovanje s strokovnimi kadri ter omogočiti različne oblike dodatnega izobraževanja za dvig kvalitete projektov.

Ukrepi:

- *zagotoviti sredstva za strokovno izobraževanje ustvarjalcev in kulturnih društev,*
- *zagotoviti sredstva za izvajanje obstoječih programov različnih izvajalcev (JSKD, kulturna društva)*
- *spodbujati sodelovanje kulturne stroke z neprofesionalnimi ustvarjalci in kulturnimi društvi,*
- *zagotavljanje infrastrukturnih pogojev za izvajanje dejavnosti kulturnih društev ter izobraževalnih oblik (seminarji, delavnice...) za posameznike in kulturna društva*
- *spodbujati sodelovanje med ponudniki kulturnih izobraževalnih oblik v lokalni skupnosti (JSKD, različna društva)*
- *spodbujati sodelovanje s šolami in vzgojnimi ustanovami na vseh področjih kulturnega življenja*

4.4 VKLJUČEVANJE KULTURNE VZGOJE NA VSE RAVNI IZOBRAŽEVALNIH PROCESOV

Kulturna vzgoja je preplet ustvarjanja na vseh področjih kulture, od tradicionalnih do sodobnih umetniških zvrsti, vključno s popularno kulturo in mediji ter vzgoja osveščenih uporabnikov kulturnih dobrin in storitev. Neposredno sodelovanje med izobraževalnimi institucijami – predvsem vrtcem in osnovno in šolo – in različnimi ponudniki kulturnih vsebin (društva, JSKD...) mora konkretno nadgraditi dejavno občinsko kulturno politiko pri oblikovanju in izvajanju šolskih programov.

Občinska kulturna politika prednostno skrbi za izobraževanje na tistih področjih kulturnega izobraževanja, ki jih šolski sistemi ne vključujejo. Namen občinske kulturne politike je aktivno sodelovanje pri vzgoji tako uporabnikov kot ustvarjalcev kulturnih dobrin vseh starostnih skupin.

Ukrepi:

- *spodbujanje kulturnih društev k večji dejavnosti na področju kulturne vzgoje (podpora projektom, ki so namenjeni otrokom in mladim...).*
- *spodbujanje sodelovanja na področju kulture med kulturnimi društvi, skladom in izobraževalnimi institucijami (vrtcem, šolo) v občini*
- *oblikovanje in/ali sofinanciranje kulturnih abonmajev za različne starostne in socialne skupine*

4.5 SPODBUJANJE KULTURNE RAZNOLIKOSTI

Kulturna raznolikost, pluralizem ustvarjanja in kulturnih dobrin so cilji, na katerih temelji ideja o evropskem združevanju in ki ga opisuje tudi UNESCO-v dokument *Naša ustvarjalna raznolikost* (1993). Odprtost občinske kulturne politike za druge kulture, mednarodne izmenjave, kulturne pravice narodnih skupnosti in manjšinskih skupnosti ter kulturno dejavnost Slovencev zunaj RS, pomembno prispeva k razvoju kulturne identitete posameznikov in skupnosti. Namen uresničevanja cilja je predvsem ohraniti in promovirati bogato kulturno izročilo in njegove posebnosti znotraj občine, regije, države in EU. Pomembno je izoblikovati dovolj široke in izvirne programe, ki se bodo potegovali za sredstva iz evropskih skladov. Cilj

je z vidika občine pomemben, saj je slovenska kultura prepoznavna po svoji bogati notranji raznolikosti, ki jo je mogoče ohraniti samo s pomočjo spodbudne občinske kulturne politike.

Ukrepi:

- *sodelovanje na razpisih v sodelovanju z JSKD*
- *zagotavljanje ustrezne administrativne podpore izvajalcem, ki se potegujejo za sredstva evropskih skladov*
- *prednostna podpora programom, ki črpajo sredstva iz evropskih skladov*
- *sodelovanje z društvi v zamejstvu*
- *razvijanje multikulturnosti s spodbujanjem kulturne raznolikosti*

4.6 SPODBUJANJE KULTURNIH PROJEKTOV ZA DVIG KVALITETE ŽIVLJENJA IN POVEČANJE SOCIALNE KOHEZIVNOSTI

Zavedanje vpliva kulture na dvig kvalitete življenja se jasno odraža v podpori občinske politike projektom in programom. Dostopnost kulture ne sme biti bistveno pogojena s socialnim statusom posameznika, starostno, spolno, etnično ali religijsko pripadnostjo. Občinska kulturna politika zagotavlja okolje in možnosti za oblikovanje širokih programov/projektov kulturnih ponudnikov, ki so dostopni večjemu številu občanov in obiskovalcem ter ne izključujejo deprivilegiranih socialnih skupin. Prednostna podpora velja projektom, ki spodbujajo medgeneracijsko sodelovanje ter nacionalno in versko strpnost.

Ukrepi:

- *podpora projektom, ki vključujejo deprivilegirane socialne skupine*
- *podpora kulturnim projektom, ki povezujejo ustvarjanje kulturnih društev in posameznikov z drugimi sektorji, predvsem s področja šolstva, sociale...*
- *vključevanje kulturnih projektov ljudi s posebnimi potrebami*

4.7 AKTIVNO SODELOVANJE MED KULTURO IN GOSPODARSTVOM

Pomembno poglavje za spodbudo kulturne ustvarjalnosti je tudi medsektorsko sodelovanje, predvsem v smislu promocije in trženja kulture. Slovenski kulturni trg je finančno in prostorsko omejen, iz česar sledi, da je spodbuda omenjenemu sodelovanju ena pomembnejših nalog lokalne kulturne politike. Sredstva za izvajanje kulturnih programov morajo izvirati tako iz javnega sektorja (občinski proračun) kot tudi iz zasebnega sektorja (sponzorstva...). Poleg tega, da takšno sodelovanje deluje spodbudno na ustvarjalnost ter dostopnost kulturnih dobrin, je vključevanje gospodarskega sektorja v kulturno sfero pomembno tudi z vidika socialne kohezivnosti, razvoja kadrovskih oz. človeških virov ter kakovostnega preživljanja prostega časa.

Ukrepi:

- *prednostna podpora programom in projektom, ki vključujejo sodelovanje gospodarskega sektorja*
- *prednostna podpora programom in projektom, ki spodbujajo kulturni turizem*
- *spodbujanje kulturnih in gospodarskih subjektov za sodelovanje pri vzajemni promociji*
- *vključevanje kulture v turistične programe – in obratno*

- ozaveščanje subjektov v gospodarstvu o pomenu in medsebojnih koristih vlaganja v kulturo

4.8 INFORMATIZACIJA V KULTURI

Z izboljševanjem tehnične opremljenosti za vzpostavljanje komunikacijsko informacijske mreže in izboljševanjem pogojev za dostop do informacij v kulturi se omogoča povečanje dostopnosti kulture, zagotavlja kvalitetnejše strokovno ocenjevanje kulture ter povečuje seznanjenost z dogodki in trendi na kulturnem področju za vse zainteresirane. Glavna naloga za doseg tega cilja predstavlja povezovanje različnih informacijskih sistemov, ki že delujejo (npr. mreža izpostav JSKD, knjižnična mreža) na področju kulture ter izpopolnjevanje tehnične opreme za društva ter izobraževanju uporabnikov.

Ukrepi:

- podpora mrežnemu povezovanju med kulturnimi društvi, knjižnico in JSKD in drugimi akterji na področju kulture
- prednostna podpora drugim informacijskim projektom na področjih kulture

4.9 PREDSTAVLJANJE IN OHRANJANJE NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Temeljno izhodišče je, da sta naravna in kulturna dediščina ne le kulturni dobrini, temveč sta tudi potencial za gospodarski, predvsem turistični razvoj občine. Minimalni cilj je vsaj ustaviti propadanje naravne in kulturne dediščine, zlasti etnološke dediščine in gradov, ki so najbolj ogroženi.

Ukrepi:

- sprejem odloka o varstvu naravne in kulturne dediščine;
- zagotoviti dostopnost celovitih informacij o kulturni dediščini (celovit pregled nad kulturno dediščino, celovite informacije o kulturni dediščini, večja dostopnost do informacij o dediščini ...);
- zagotovitev dostopnosti do kulturnih spomenikov;
- vključevanje dediščinskih vsebin v izobraževalne programe,

5. CILJNE USMERITVE KULTURE V NASLEDNJEM PROGRAMSKEM OBDOBJU

5.1. Usmeritve po društvi ter zavodih

ORGANIZACIJA	PODROČJE DELA	CILJI 2024-2028
KUD Svoboda	Igralstvo	Gledališka družina - regijski nivo, gledališki krožek v šoli, abonma za odrasle, otroški abonma (5 predstav), gostovanje po Sloveniji, vključevanje mladih, izobraževanje na področju gledališke dejavnosti
	Narodna noša	Ohranjanje občinske noše, sodelovanje na prireditvah
	Likovna sekcija	Organizacija likovnih in ostalih ustvarjalnih delavnic, pomoč pri pripravi scene za gledališke predstave, Veseli december na tržnici ...
	Recitatorstvo	Sodelovanje na prireditvah, predstavitev

KD Marija Reka	Etnologija	Izvedba prireditve Pod Reško planino veselo živimo in Srečanje ljudskih godcev in pevcev, zbiranje in ohranjanje kulturne dediščine, vključevanje mladih, prikaz starih običajev, Srečanje šolarjev in učiteljev Marija Reške šole, proslava ob Slovenskem kulturnem prazniku ter prireditev Veseli december
	ljudsko petje	Ohranjanje ljudskega petja – ljudske pesmi, pridobiti več mlajših članov, snemanje CD plošče
KD Šešče	ročna dela	Sodelovanje na Svetovnem kongresu klekljane čipke v Sloveniji, povezati klekljarice SSD, krožek ročnih del v šoli, pridobivanje novih članov. Vsaki 2 leti festival klekljane čipke v Preboldu, vsako leto razstava ob krajevnem prazniku Šešč, sodelovanje na natečaju čipke v Žireh, sodelovanje s centrom iz Dobrne.
KD Šmrkl	glasba	Izvedba Rock Žura v Šeščah, organizacija Stand up komedij
Pihalni orkester	glasba	Izvedba Letnih in Božično novoletnih koncertov, pridobivanje novih mlajših članov, sodelovanje na državnih in mednarodnih tekmovanjih, sodelovanje na prireditvah občine Prebold in sosednjih občin ter društev, ohranjanje tradicionalnih nastopov ob različnih priložnostih (1.Maj, Dan zmage Letuš, spomin na prvo frontalno bitko Čreta/Vransko, Dan državnosti Vransko, Karneval Vransko). Priprave in aktivnosti v povezavi s 100 let delovanja društva (1.2026).
KD Anton Schwab	zborovsko petje	Sodelovanje na revijah in tekmovanjih, organiziranje tradicionalnih projektov in izboljšanje le-teh
Prijatelji 6 še	ljudsko petje	Pridobivanje novih mlajših članov, zapisati čim več ustvarjanja, ohranitev prireditve Ljudska pesem v Preboldu, sodelovanje z mladimi in prenašanje ljudskega petja na mlajšo generacijo
ZND Prebold	muzejska dejavnost	Skrb za muzejsko zbirko, organiziranje tematskih razstav s predstavitvijo v zbirki, organiziranje strokovnih predavanj, dokončati oznake po grajski poti (nova zgibanka, zemljevid in opis poti), vzpostavitev internetne strani, ponatis knjig Janka Kača, izdelati video Prebold nekoč in danes, povezovanje z ostalimi društvi in sodelovanje na prireditvah, promocija muzejske zbirke
PGD Matke	občasno igranje in različne sekcije	<u>Kulturna sekcija:</u> (povezovanje in organizacija prireditev, glasba, ples in petje (otroci)in igranje) <u>Zgodovinska sekcija:</u> kronologija društva, fotografiranje <u>Prireditve:</u> Martinovanje: pohod od Litije do Čateža (Levstikova pot), Božični žur za otroke, Pozdrav pomladi, »Matnska butara velikanka«, Dramske igre (skozi leto), Miklavževanja
PGD Sv. Lovrenc	etnologija	Izvedba prireditve Tekma koscev, grabljic in štangarjev
PGD Kaplja vas	etnologija	Izvedba prireditve Ta stare brizgalne
	kultura	Dejavnosti za otroke – kino večeri, maškarada, delavnice
PGD Latkova vas	kultura	Izvedba prireditev: otroška maškarada, vampijada,...
Občinska knjižnica	knjižničarstvo	Nabava raznovrstnega knjižničnega gradiva, uvajanje novih oblik knjižne, književne in knjižnične vzgoje, digitalizacija domoznanskega oddelka, projekt Kako so živeli nekoč na območju Občine Prebold, oskrbovanje ljudi s posebnimi potrebami, izobraževanje zaposlenih, krepitev stikov z javnostjo, organiziranje razstav, prireditev, izobraževanj,..., povečati število zaposlenih.
	Organizacija prireditev	Organizacija prireditev
Šola Prebold	petje	Poučevanje petja v sklopu zborov,

		organizacija in izvedba koncertov in nastopov.
	glasba	Izobraževanje o glasbi
	igralstvo	Šolski dramski krožek; urjenje v javnem nastopanju in sodelovanje na prireditvah v kraju.
	knjižničarstvo	Zagotoviti kakovostno knjižno ponudbo, organiziranje delavnic na temo knjige in branja, bralno kulturo približati otrokom
Glasbena šola Žalec	glasba	Poučevanje glasbe in plesa, organizacija in izvedba koncertov in nastopov, udeležba na tekmovanjih, zagotoviti stalen in skupen prostor za oddelek v Preboldu .
JSKD OI Žalec		Pomoč pri organizaciji pomembnejših projektov kulturnih društev, posredovanje informacij, pomoč društvom pri prijavljanju na razpise/pozive za sofinanciranje na lokalnem državnem ter mednarodnem nivoju, izobraževalne oblike za potrebe društev in zveze za člane ter strokovne vodje, pomoč pri iskanju strokovnih mentorjev, navezovanje stikov z drugimi sorodnimi društvi zunaj domačega prostora, v širšem slovenskem prostoru in tudi v tujini.

6. JAVNA KULTURNA INFRASTRUKTURA V OBČINI PREBOLD

PREGLED OBJEKTOV IN PROSTOROV (ki so v rabi kot infrastruktura za potrebe kulturnih dejavnosti)

OBJEKT	PROSTOR	VELIKOST m ² / sedežev	LASTNIK
Planinski dom M.Reka	velika gostinska soba	50 m ² / 60	Občina
Dom krajanov Šešče	dvorana	130 m ² / 160	Občina
	sejna soba	24 m ² / 20	Občina
Dom godbenikov		100 m ² / 40	Občina
Muzej Prebold	vsi prostori	682,38 m ² /40	Občina
Šola Prebold	velika telovadnica	861 m ² /788 288 tribuna 500 parter	Občina
	mala telovadnica	489 m ² /200	Občina
	plesna dvorana	66 m ²	Občina
	šolska knjižnica	205 m ² /40	Občina
Vrtec Prebold	večnamenski prostor	132 m ² / 90	Občina
Občinska knjižnica	knjižnica	287 m ² / 40	Občina
	pevska soba	27 m ² / 20	
Medgeneracijski center Prebold	večnamenski prostor	96 m ² / 60	Občina
Anin dom	dvorana	150 m ² / 150	Župnija
	pevska soba	40 m ² / 30	Župnija
Kino dvorana Prebold	dvorana	281 m ² / 255	KZ Savinjska dolina
	predverje dvorane	66 m ² / 40	KZ Savinjska dolina

Gasilski dom Matke	dvorana	90 m ² / 120	PGD Matke
Gasilski dom Šešče	dvorana	90 m ² / 80	PGD Šešče
Gasilski dom Sv. Lovrenc	dvorana	150 m ² / 100	PGD Sv. Lovrenc
Gasilski dom Prebold	dvorana	80 m ² / 50	PGD Prebold
Gasilski dom Kaplja vas	dvorana	128 m ² / 120	PGD Kaplja vas
Gasilski dom Latkova vas	dvorana	100 m ² / 100	PGD Latkova vas
Gasilski dom Groblja	dvorana	130 m ² / 110	PGD Groblja

Skupna velikost prostorov v m² in št. sedežev : 5265 m² / 2721sedežev

7. FINANCIRANJE KULTURE V OBČINI PREBOLD

7.1 SREDSTVA ZA DELOVANJE KULTURE

Občina Prebold, na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Uradni list RS, št. 77/07, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18, 3/22 in 105/22) in določb Pravilnika za vrednotenje v ljubiteljski kulturi v Občini Prebold (Uradni list RS, št. 9/2018), objavlja vsako leto razpis za zbiranje ponudb programov s področja ljubiteljske kulturne dejavnosti ter Pravilnika o sofinanciranju prireditev v Občini Prebold (Uradni list RS, št. 9/2018, 79/2019) objavlja razpis za zbiranje ponudb prireditev s področja ljubiteljske kulturne dejavnosti.

Koncept javnih kulturnih dobrin sicer poskuša obravnavati kulturne izvajalce enotno, vendar pa je potrebno za različne kategorije kulturnih izvajalcev uveljaviti različne režime financiranja. Javne kulturne dobrine se zagotavljajo s financiranjem javne službe in financiranjem kulturnih projektov. Zakon določa, da se pri financiranju javne službe v kulturi upoštevajo enake osnove za izračun sredstev pri izvajalcih, ki so javni zavodi, in tudi pri drugih izvajalcih javne službe in javnih kulturnih programov ter projektov.

Javno službo opravljajo za občino Prebold :

- JSKD OI Žalec
- Medobčinska matična knjižnica Žalec
- Glasbena šola Risto Savin Žalec
- Osnovna šola Prebold

7.1.1 Pregled financiranja kulture v letih 2018-2022

Tekoči stroški

	2019	2020	2021	2022	2023
JSKD	1140,00	900,00	1000,00	1000,00	1000,00
Medobčinska knjižnica	67.973,75	49.593,89	78.293,67	81.195,68	89.781,82
Občinska knjižnica	24.046,80	21.320,63	26.583,77	30.378,25	27.669,56
Založništvo	6.919,58	5.690,80	2000,00	/	/
Mediji	36.158,48	32.641,74	23.159,33	45.636,48	38.355,90
Kulturna dediščina	9.479,06	342,40	483,90	505,40	527,70
DC Marof	6.428,56	22.929,15	9601,33	10.098,60	41.508,14

Dvorana	6.502,54	7.798,57	6664,12	7.270,77	8.919,25
Ljubiteljska dejavnost	16.792,00	16.860,00	12.500,00	22.000,50	18.500,00
Skupaj za kulturo	175.440,77	158.077,18	160.286,12	198.085,68	226.262,37
Proračun občine	4.665.179,84	4.524.611,31	5.155.018,53	5.651.018,53	5.686.452,82
Delež v proračunu %	3,76	3,50	3,11	3,51	3,98

Investicije

	2019	2020	2021	2022	2023
JSKD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Medobčinska knjižnica	0,00	0,00	990,23	0,00	0,00
Občinska knjižnica	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Založništvo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mediji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kulturna dediščina	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
DC Marof	988,20	1.039,85	0,00	250,00	2000,00
Dvorana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ljubiteljska dejavnost	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investicije	988,20	1.039,85	990,23	250,00	2000,00
Proračun občine	4.665.179,84	4.524.611,31	5.155.018,53	5.651.018,53	5.686.452,82
Delež v proračunu %	0,03	0,03	0,02	0,01	0,01

Skupaj stroški za kulturo

	2019	2020	2021	2022	2023	2019-2023
INVESTICIJE	988,20	1.039,85	990,23	250,00	2000,00	5.268,28
TEKOČI STROŠKI	175.440,77	158.077,18	160.286,12	198.085,68	226.262,37	918.152,10
SKUPAJ ZA KULTURO	176.428,97	159.117,03	161.276,35	198.335,68	228.262,37	923.420,38
PRORAČUN OBČINE	4.665.179,84	4.524.611,31	5.155.018,53	5.651.018,53	5.686.452,82	25.682.281,03
DELEŽ V PRORAČUNU V %	3,79	3,52	3,13	3,51	4,02	3,60

7.1.2 Planirane investicije:

OBJEKT	FAZA DELA	VIŠINA VLOŽKA €	LETO ZAKLJUČKA
Dvorana Prebold	Investicijske izboljšave	5.000,00	2024
Dvorana Šešče	Nakup opreme	6.000,00	2024
Gaj Prebold	Prenova in izboljšanje	100.000,00	2024
DC Marof	Prenova fasade	20.000,00	2024
Projekt LAS	Priprava dokumentacije	70.000,00	2025

V zadnjih letih se tako kot na vseh področjih življenja in prostovoljnega dela ter ustvarjanja tudi na področju kulture srečujemo s težavami. Predvsem z velikimi kadrovskimi stiskami in splošnega pomanjkanja časa, ki se odražajo v zmanjševanju aktivnosti po področjih in številčnosti zasedb ter nenazadnje še v kvaliteti kulturnega dela in ponudbe.

Splošne družbene in gospodarske težave so občini tudi onemogočile pravočasno zagotovitev primernih prostorskih in zadostnih materialnih pogojev za kulturno delo.

Menimo, da je ena izmed rešitev iz krize povezovanje društev in njihovih dejavnosti, ki potem vodi v zmanjševanje stroškov, zmanjševanje potreb po vodstvenih kadrih, zmanjševanje prostorskih potreb, predvsem pa v združevanje ustvarjalcev ter povečevanje njihove ustvarjalne moči.

Ena izmed možnosti izboljšave je tudi povezovanje kulture s športom. Šport v zadnjih letih postaja bolj in bolj pomembna panoga pri ljudeh, zato bi s povezovanjem kulturnih prireditev in športa ustvarili še več priložnosti za druženja in sodelovanje.

Vsekakor pa moramo odpreti tudi občinske meje in preseči samozadostnost, ki si je niti ne moremo privoščiti. Zato je zelo pomembno, da našo kulturno ustvarjalnost stalno ocenjujemo in primerjamo z ustvarjalnostjo v širšem okolju, in da v polni meri koristimo programe in orodja, ki jih nudi JSKD OI Žalec.

Enako pomembno bo povezovanje našega lokalnega okolja s kulturnim dogajanjem in regijskimi institucijami v Žalcu, Celju, Velenju in Trbovljami ter sosednjimi občinami.

SEZNAM KULTURNE DEDIŠČINE**LEGENDA:**

Stolpci:

1. Zaporedna številka
2. ime enote iz zbirnega registra dediščine,
3. evidenčna številka dediščine (EŠD) oziroma številka predloga za vpis v register dediščine,
4. valorizacija dediščine,

(1.) Arheološka dediščina*(1.1.) Seznam arheološke dediščine*

1	2	3	4
1	Griže - Arheološko najdišče Bezovnik (del)	10395	KS
2	Sveti Lovrenc - Prazgodovinske gomile na Gmajni	10396	KS
2	Matke - Prazgodovinska naselbina Hom	10399	KS
4	Prebold - Grajska razvalina Libenštajn na Tolstem vrhu	10400	KS
5	Sveti Lovrenc- Grajska razvalina Žaženberk	10409	KS
6	Šešče pri Preboldu - Prazgodovinsko gomilno grobišče Žohar	10402	KS
7	Šešče pri Preboldu - Arheološko najdišče Gmajna	29670	KS
8	Kaplja vas – Arheološko območje Kaplja vas	29570	KS
9	Matke – gozdno znamenje	24725	KS

(2.) Profana in sakralna stavbna dediščina*(2.1.) Seznam sakralne stavbne dediščine*

1	2	3	4
1	Marija Reka - Cerkev Marijinega vnebovzetja	3153	KS
2	Matke - Cerkev sv. Marije Magdalene	3221	KS
3	Prebold - Cerkev sv. Pavla	1125	KS
4	Sveti Lovrenc - Cerkev sv. Lovrenca	3220	KS
5	Šešče pri Preboldu - Znamenje	10442	KS
6	Matke – Krstelova kapelica	24726	KS
7	Dolenja vas – Škrjančeva kapelica	24703	KS
8	Dolenja vas – Pečarjeva kapelica	24702	KS

(2.2.) Seznam profane stavbne dediščine

1	2	3	4
1	Dolenja vas - Hiša Dolenja vas 167 - Vila	21802	KD
2	Latkova vas - Hiša Latkova vas 222	21803	KD
3	Prebold - Dvorec s parkom	1124	KS
4	Prebold - Hiša Graščinska 1	22919	KD
5	Prebold - Hiša Hmeljarska 2	22917	KD
6	Prebold - Hiša Hmeljarska 5	22918	KD
7	Prebold - Hiša Trg 1	22914	KD
8	Prebold - Hiša Trg 6	22915	KD
9	Prebold - Hiša Trg 7	22916	KD
10	Prebold - Hiša Trg 14	10419	KS
11	Prebold – Hiša Soseska 1	28625	KD
12	Prebold - župnišče	28899	KD
13	Prebold – trško jedro	24570	KD

(2.3.) Seznam etnološke dediščine

1	2	3	4
1	Dolenja vas - Kozolec na domačiji Dolenja vas 15	24012	KD
2	Dolenja vas - Kozolec na domačiji Dolenja vas 16	24010	KD
3	Dolenja vas - Hiša na domačini Dolenja vas 20	24013	KD
4	Dolenja vas - Kozolec na domačiji Dolenja vas 36	26921	KD
5	Dolenja vas - Hiša Dolenja vas 68	24011	KD
6	Dolenja vas – Hiša 180	28624	KD
7	Kaplja vas - Kozolec na domačiji Kaplja vas 13	24709	KD
8	Kaplja vas - Kozolec na domačiji Kaplja vas 21	24710	KD
9	Kaplja vas - Kozolec na domačiji Kaplja vas 22	24711	KD
10	Kaplja vas - Sušilnica za hmelj na domačiji Kaplja vas 24	24712	KD
11	Kaplja vas - Kozolec na domačiji Kaplja vas 25	24704	KD
12	Kaplja vas - Kozolec s sušilnico na domačiji Kaplja vas 30	24708	KD
13	Kaplja vas - Hiša Kaplja vas 34	24722	KD
14	Kaplja vas – Mlinarjev Marof	24705	KD
15	Kaplja vas - Kozolec na domačiji Kaplja vas 47	24707	KD
16	Latkova vas - Kozolec na domačiji Latkova vas 26	24716	KD
17	Latkova vas - Kozolec na domačiji Latkova vas 27	24717	KS
18	Latkova vas - Kozolec na domačiji Latkova vas 47	24718	KD
19	Latkova vas - Kozolec na domačiji Latkova vas 50	24719	KD
20	Latkova vas - Kozolec na domačiji Latkova vas 113	24720	KD
21	Latkova vas - Kozolec na domačiji Latkova vas 121	24721	KD
22	Latkova vas - Domačija Latkova vas 122	24713	KS
23	Latkova vas - Hiša in kozolec Latkova vas 210	24714	KD
24	Latkova vas - Kašča na domačiji Latkova vas 219	24715	KS
25	Marija Reka - Gospodarsko poslopje na domačiji Marija Reka 24	24727	KD
26	Marija Reka - Kozolec na domačiji Marija Reka 36	24723	KD
27	Marija Reka - Kozolec na domačiji Marija Reka 41	24724	KD
28	Marija Reka - Kozolec na domačiji Marija Reka 53	24732	KD
29	Marija Reka - Kašča na domačiji Marija Reka 64	24731	KD
30	Marija Reka - Kozolec na domačiji Marija Reka 66	24733	KD
31	Marija Reka - Kozolec na domačiji Marija Reka 69	24734	KD
32	Marija Reka - Sušilnica za hmelj na domačiji Marija Reka 69	25021	KD
33	Matke - Mlin na domačiji Matke 2	24729	KD
34	Matke - Kozolec na domačiji Matke 55	24728	KD
35	Matke - Kašča na domačiji Matke 55	25016	KD
36	Matke - Mlin na domačiji Matke 55	25155	KS
37	Sveti Lovrenc - Hiša z gospodarskim poslopjem Sveti Lovrenc 15	24742	KD
38	Sveti Lovrenc - Kozolec na domačiji Sveti Lovrenc 18	24746	KD
39	Sveti Lovrenc - Hiša z gospodarskim poslopjem na domačiji Sveti Lovrenc 37	24741	KD
40	Sveti Lovrenc - Kozolec na domačiji Sveti Lovrenc 40	24736	KD
41	Sveti Lovrenc - Kozolec na domačiji Sveti Lovrenc 43	24739	KD
42	Sveti Lovrenc - Kozolec na domačiji Sveti Lovrenc 84	24740	KD
43	Sveti Lovrenc – vaška kapelica	24738	KD
44	Sveti Lovrenc – Kapelica pri hiši 111	24737	KD
45	Šešče - Kozolec na domačiji Šešče 10	24744	KD
46	Šešče - Hiša Šešče 36	24743	KD
47	Šešče - Kozolec na domačiji Šešče 43	24745	KD

(3.) Naselbinska dediščina*(3.1.) Seznam naselbinske dediščine*

1	2	3	4
1	Prebold – trško jedro	24570	

(4.) Memorialna dediščina*(4.1.) Seznam memorialne dediščine*

1	2	3	4
1	Matke - Spomenik žrtvam NOB	10453	KS
2	Prebold - Spomenik žrtvam NOB	10460	KS
3	Prebold – spominska plošča na TT Prebold	24735	
4	Šešče pri Preboldu - Spominska plošča žrtvam NOB	10463	KS

SEZNAM OBMOČIJ NARAVNIH VREDNOT*(2.1) Zavarovana območja*

EVID. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	URADNA OBJAVA
6005	Kočetov kostanj	Kostanj pri Kočetovi domačiji jugozahodno od Matk	drev	UL RS 40/97
6014	Prebold - vrba žalujka	Vrba žalujka pod Žvajgo v Preboldu	drev	UL RS 40/97
6037	Dežnikarjeva lipa	Lipa ob planinski poti Prebold - Žvajga jugozahodno od Prebolda	drev	UL RS 40/97
5674	Kregarjeva peč	Skalni osamelec pod domačijo Kregar v Marija Reki	geomorf	UL RS 40/97
43431	Uplaznikova jama	Spodmol, kevdrč	geomorfp	UL RS 40/97
43432	Uplaznikovo brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	geomorfp	UL RS 40/97
43434	Medvedova jama 1	Spodmol, kevdrč	geomorfp	
43433	Medvedova jama 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	geomorfp	
47598	Pihalik pri Medvedovih jamah 1	Spodmol, kevdrč	geomorfp	
47599	Pihalik pri Medvedovih jamah 2	Spodmol, kevdrč	geomorfp	
41347	Brezno v Šeščah	Jama/brezno	geomorfp	
44142	Luknja na travniku	Spodmol, kevdrč	geomorfp	
44191	Jama pod potjo	Jama z breznom in etažami, poševna jama	geomorfp	
43484	Lokanova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	geomorfp	
44140	Burkeljčeva jama 1	Vodoravna jama	geomorfp	
44141	Burkeljčeva jama 2	Spodmol, kevdrč	geomorfp	
6006	Gradišekova lipa	Lipa na dvorišču kmetije Gradišek v Marija Reki	drev	
6008	Otavnikov kostanj	Kostanj pri domačiji Otavnik v Veliki Reki	drev	
6022	Sv. Lovrenc pri Preboldu – hruška	Hruška pri cerkvi sv. Lovrenca vzhodno od Prebolda	drev	
6032	Hribarjeva tisa 1	Tisa v gozdu južno od Marija Reke	drev	UL RS 40/97
6033	Hribarjeva tisa 2	Tisa v gozdu južno od Marija Reke	drev	UL RS 40/97
6035	Ahačičev mokovec	Mokovec v gozdu pri domačiji Breznikar v Marija Reki	drev	
6036	Breznikarjeva bodika	Bodika v gozdu pri domačiji Breznikar v Marija Reki	drev	

EVID. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	URADNA OBJAVA
192	Mrzlica	Travišča in gozdovi na vršnem delu Mrzlice	ekos	
269	Savinja s pritoki (Savinja-logi in gmajne)	Levi pritok Save pri Zidanem mostu	hidr, geomorf, ekos	

(2.6) Posebna varstvena območja

KODA	IME	KRATKA OZNAKA OBMOČJA	KVALIFIKACIJSKE VRSTE IN HABITATI (s poudarkom na obravnavano območje)
SI5000026	Posavsko hribovje - ostenje	Pas skalnatih sten nad najožjim delom doline reke Save in spodnjega toka Savinje ima izjemen ornitološki pomen.	planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>), sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>)
SI3000029	Mrzlica	Hribovito gozdnato območje s suhimi travišči na karbonatih, življenjski prostor ogroženih rastlinskih in živalskih vrst	Rastlinske in živalske vrste: Travniški postavnež (<i>Euphydryas (Eurodryas) aurinia</i>) Habitatni tipi: (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica (aremonio-fagion)</i>) (6210(*)) Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco-Brometalia</i>)(*pomembna rastišča kukavičevk)
SI3000067	Savinja - Letuš	Srednji tok reke Savinje, pomemben habitat ogroženih živalskih vrst	Rastlinske in živalske vrste: Mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) Pohra (<i>Barbus meridionalis</i>) Sulec (<i>Hucho hucho</i>)

LEGENDA:

- EV. ŠT. - evidenčna številka naravne vrednote iz predloga Registra naravnih vrednot;
- IME - ime naravne vrednote;
- KRATKA OZNAKA - kratka oznaka naravne vrednote;
- ZVRST - zvrst naravne vrednote, in sicer:
 - geomorf – geomorfološka površinska naravna vrednota,
 - geomorfp – geomorfološka podzemeljska naravna vrednota,
 - hidr – hidrološka naravna vrednota,
 - drev – drevesna naravna vrednota,
 - ekos – ekosistemska naravna vrednota,

Seznam kulturne dediščine je povzet po seznamu, ki je objavljen na spletni strani Ministrstva za kulturo <https://podatki.gov.si/dataset/register-kulturne-dediscine-v-obcini-prebold/resource/cb1d5084-a96e-4571-9d05-8b7da5531972>

Seznam območij naravnih vrednot pa je povzet po Atlasu okolja, ki ga je izdala Agencija RS za okolje. <https://podatki.gov.si/dataset/register-naravnih-vrednot-obmocja/resource/6715f72c-4a7f-4ce8-bb89-b2517e044bab>